

NÖROEXECUTIVE INSIGHTS

NÖROBİLİM, LİDERLİK VE
İŞ DÜNYASI

SAYI 03

ŞİRKETİNİZDEKİ YETENEKLERİN
VERİMSİZ BİR DEHA'YA
DÖNÜŞMESİNİ ENGELLEYİN

*Bu sayımızda zihinsel kapasite ve kişilik dinamiklerinin
liderlik performansına etkisini masaya yatırıyoruz.*

nöronüs

Nöron Eğitim Merkezi

STRATEJİK ÇERÇEVE

Günümüzün iş ekosistemi gün geçtikçe artan oranda daha fazla dalgalı, belirsiz ve yüksek karmaşıklık içeren bir yapıya sahiptir. Bu koşullar altında Yönetim Kurullarının karşılaştığı en kritik karar anlarından biri de **"liderlik atamaları ve yetenek mimarisi"** süreçleridir. Geleneksel işe alım ve yetenek yönetimi varsayımları—geçmiş unvanlar, yüzeysel mülakat izlenimleri veya özgeçmiş şöhreti—yerini hızla kanıta dayalı organizasyonel psikoloji ve nöro-liderlik disiplinlerine bırakmaktadır.

Üst düzey pozisyonlara yapılan atamalarda yaşanan stratejik başarısızlıkların ana nedeni çoğu zaman tecrübe eksikliği gibi görünse de asıl neden liderin *karmaşık verileri işleme ve hızlı kavrama yetisi (Bilişsel kapasite – Genel Mental Ability) ile öz-disiplin ve duygusal kontrol (öz-düzenleme – self regulation)* mekanizmalarının rolün gereksinimleriyle örtüşmemesidir. Bu sayımızda, **Prof. Kevin R. Murphy'nin** iş dünyasına yön veren bilimsel çalışmasından hareketle, Yönetim Kurulları için zihinsel kapasite ve kişilik dinamiklerinin liderlik performansına etkisini yalın ve net bir dille masaya yatırıyoruz.

Mustafa Bayındır

Belirsizlik Altında Karar Alma ve C-Suite Terfilerinde Bireysel Farklılıkların Nöro-Yönetsel Büyütecisi

İncelenen Çalışma: Kevin R. Murphy — Örgütlerde Bireysel Farklılıklar ve Davranış (Individual Differences and Behavior in Organizations)

Odak Analiz: İş performansını gerçekte ne belirler? Zihinsel Beceriler mi, Kişilik Özellikleri mi?

"Örgütlerde sürdürülebilir yüksek performansı güçlü ve yalın şekilde etkileyen tekil değişken Genel Bilişsel Yetenek (GMA- General Mental Ability) yani hızlı kavrama ve problem çözme yetisi olarak da tanımlanabilecek zihinsel kapasitedir. Ancak yüksek zekâ, güçlü bir öz-disiplin, azim ve duygusal denge ile desteklenmediğinde potansiyel performansa dönüşmez. Yetenek kapıyı açar, kişilik ve öz-disiplin zirvede nasıl kalındığını belirler."

Prof. Kevin R Murphy

Liderlik Literatüründen 3 Temel Bilimsel Bulgu

1. Rolün Karmaşıklığı ve Bilişsel Eşik Korelasyonu:

Murphy'nin meta-analitik bulgularına göre, standart iş süreçlerinde deneyim ve alışkanlıklar yeterli olabilirken; stratejik, dönüştürücü ve belirsizlik içeren C-Suite rollerinde **Genel Bilişsel Yeteneğin (GMA /IQ)** başarılı sonuçlara etki etme oranı **%60'ın üzerine çıkmaktadır**. Kısaca denilebilir ki **iş zorlaştıkça zihinsel kapasitenin önemi katlanarak artar**. Yapılan araştırmalar zihinsel esnekliğin ve soyut muhakeme yeteneğinin, kriz anlarında stratejik pusula işlevi gördüğüne işaret ediyor.

2. 'Sorumluluk' (Conscientiousness) ve Nörolojik Öz-Düzenleme:

'Sorumluluk ve Öz-Disiplin' örgütün faaliyet gösterdiği sektörden bağımsız olarak **başarıyı getirir**. Kişilik araştırmalarında ortaya çıkan en net sonuç şudur: Dışadönüklük veya sosyal olmaktan ziyade **"Sorumluluk Bilinci, Hedef Bağlılığı ve Azim"**, sektör ne olursa olsun performansı **doğrudan artıran tek ortak özelliktir**. Prefrontal korteksin dürtü kontrolü, hedef odaklılık ve azimle ilişkilendirilen boyutu, **yüksek bilişsel yeteneğin 'verimsiz bir deha'ya dönüşmesini engelleyen ana dengeleyicidir**. Ön beynin (prefrontal korteks) yönettiği odaklanma yetisi, "yüksek yetenekli ama verimsiz" lider riskini ortadan kaldırır.

3. Çift Yönlü Değerlendirme Hata Payını Sıfıra Yaklaştırır.

Liderlik değerlendirme süreçlerinde **tek bir envantere veya mülakata dayanmak stratejik risk taşır**. Bilimsel araştırmalar, **bilişsel testler ile davranışsal/kişilik boyutlarının** bir arada değerlendirilmesinin (Validity Generalization), adayın gelecekteki performansını öngörme başarısını en üst seviyeye çıkardığını doğrulamaktadır.

NÖRONÜS REHBERLİĞİNDE STRATEJİK AKSİYON PLANI (Bu Bilgiyi Yönetim Kurulumuzda Nasıl Hayata Geçireceğiz?)

Nöro-Liderlik Sütunu	Bilimsel & Nörolojik Temel	Yönetim Kurulu Stratejik Aksiyonu
Zorlu Rollerde Zihinsel Kapasite Uyumu	Beynin ön bölgesi (prefrontal korteks), belirsiz kriz durumlarında veriyi hızla analiz edip doğru stratejik rotayı çizmekten sorumludur.	C-Suite atamalarında adayın geçmiş unvanlarından ziyade, belirsizlik altında ne kadar hızlı ve isabetli karar aldığı simüle edilmelidir.
Öz-Disiplin ve Hedef Odaklılık Mimarisi	Yüksek zeka, odaklanma ve öz-kontrol ile birleşmediğinde hedeften sapmalara ve duygusal kararlara yol açar.	Liderlik değerlendirmelerinde adayların hedef odaklılığı, yılmazlık (resilience) ve öz-disiplin boyutları objektif envanterlerle metodik olarak doğrulanmalıdır.
Bütüncül & Kanıta Dayalı Seçim Sistemi	Nörolojik veri işleme (bilişsel) ile davranışsal eğilimlerin (kişilik) hibrit ölçümü, yanlış atama riskini %60 oranında azaltır.	Yönetim Kurulları, üst düzey halefiyet (succession) planlarında kişisel izlenimler yerine kanıta dayalı ölçüm protokollerini benimsemelidir.

Stratejik Bakış

(Yönetim Kuruluna Sorular)

Gelecek dönemin stratejik planlamasını yaparken, yönetim kurulumuzun şu sorular etrafında derinleşmesi hayati önem taşımaktadır:

Kapasite & Karmaşıklık Dengesi: Üst düzey terfi ve atama kararlarımızda adayın sadece geçmiş başarı hikayelerine mi odaklanıyoruz, yoksa örgütün önümüzdeki dönemde içinde bulunabileceği olası belirsizliği ve karmaşıklığı yönetecek bilişsel işleme kapasitesini (GMA) objektif olarak ölçüyor muyuz?

Gizli Verimlilik Kayıpları: Organizasyonumuzda "yüksek yetenekli ve zeki fakat öz-düzenlemesi ve sorumluluk bilinci düşük" yöneticilerin yarattığı kültür aşınması ve verimlilik kayıplarını tespit edecek metodik mekanizmalara sahip miyiz?

Metodolojik Güvenilirlik: Liderlik kadrolarımızın değerlendirilmesi ve halefiyet (succession) planlamalarımız bilimsel geçerliliği kanıtlanmış nöro-psikolojik araçlarla mı, yoksa geleneksel mülakat algılarıyla mı yürütülüyor?

HER TIRTILDAN KELEBEK OLMAZ

KENDİNE LİDERLİK
ETMEYE HAZIR MISIN?

ŞİMDİ SATIN AL

MUSTAFA **BAYINDIR**

 [Online Satın Alın](#)

İzmir

Yakın
Kitabevi

İstanbul

BOOKBAR.

Bizi Takip Edin

noronus

Nöronüs Nöron Eğitim Merkezi

noronterbiyecisi

Mustafa Bayındır

improactionclub

Impro Action Club | Doğaçlama ve Gelişim Kulübü

www.noronus.com